

Skovdyrkeren

Nr. 15
Oktober 2012

Professionel vildtpleje

Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

SKOVDYRKERNE

Professionel vildtpleje – fra Schackenborg til Samsø

Nordby Bakker på Samsøs nordspids er blandt de største overdrevs-arealer i Danmark. Her grænser stejle skrænter og dybe dale op til dyrkede marker. Mellem overdrev og marker findes optimale vilkår for vildtet, og nogle af de smukkeste landskabs-scenarier man kan tænke sig i Danmark – perfekte rammer for jagt af højeste kvalitet...

120 stykker kødkvæg står for græsning af overdrevene – en vigtig indirekte del af terrænplejen.

Af Anders Jensen, inkl. fotos (info@skovdyrkerne.dk)

Men før jagten, kommer hårdt slid gennem en målrettet og fokuseret indsats fra en professionel. Den indsats forestår Jacob Skovmand, som er skytte på reviret, ansat af en lokal lodsejer. Arbejdet og resultaterne viser i øvrigt, hvad der kan opnås, når naboer går sammen om en større, koordineret indsats.

Reviret på Samsø adskiller sig markant fra den flade Tøndermarsk, han kom fra. Der brugte han fem år på at udvikle jagtvæsenet for H.K.H. Prins Joakim på Schackenborg. Her på nordøen præges landskabet af små og større landbrug med ydmyge livskår – langt fra slotte og herregårde. Men hvad fattes af royalt islæt, mangler ikke i storslåede landskaber og rig natur.

Reviret er på omkring 1.300 ha, hvoraf noget er egen jord, mens en del er lejet ind. Halvdelen skov og halvdelen åbent land. I skoven er vildtplejen begrænset til anlæg af vildtagre til gavn for en dåvildtstamme under opbygning. Bestanden vurderes nu til ca. 75 dyr, og målet er 200. Før målet er nået, skydes ikke af produktionsapparatet. Det vil sige ingen afskydning af dåer og kalve – kun afskudsmodne hjorte.

Terrænpleje – terrænpleje – terrænpleje

Det er i det åbne land, i bakkerne, at vildtplejeindsatsen koncentrerer sig, og det er her *Skovdyrkeren* møder Jacob. For lidt over fem år siden startede hans forgænger

vildtplejen op. Dengang var her kun mindre bestande af jagtbart vildt, men til gengæld masser af ræve, krager og skader. Målet var at øge de eksisterende vildtbestande, og midlerne var enkle:

- **Terrænpleje**
– for at forbedre levestederne
- **Bestandspleje**
– for at sikre ynglesucces og overlevelse
- **Tilbageholdende afskydning**
– for at øge bestandstilvæksten.

Selv om det lyder simpelt, er metoderne talrige og sker i et ret indviklet samspil, under evig udvikling. Et samspil som for lægmand kan være svært overskueligt.

Beplantningerne er en langsigtet investering

Især terrænplejen byder på stadig nye udfordringer. Nogle beplantninger, 10 år gamle, plantet i reolpløjet jord samt beskåret og tyndet kraftigt for 5 år siden, er nu i så kraftig vækst, at der igen er behov for udtyndning.

Andre beplantninger på de tørreste sandknolde lider under tørke og tiltagende vildttryk. Nogle er slået an, men så hårdt bidt og fejjet, at de nok må hegnes, før de skyder i vejret. Her er der arbejde for skytten i de kommende år, med at renholde de langsomt voksende plantninger, inden de slutter tæt og kan konkurrere med græs og urter.

Endnu andre er ikke slået an og må genplantes. Også her venter der Jacob mange timers arbejde, før han får bugt med græsset, før han får hegnet og plantet, og før alt er renholdt og bevoksningerne er sluttede.

Hensyn i landbrugsdriften

Selvom markerne dyrkes af dygtige og driftige landmænd, tages der mange direkte vildthensyn. Der er f.eks. plads til vildtagre langs levende hegn, småbevoksninger og markskel. I kombination med kortslåede græsspor er vildtagrene meget værdifulde. I forbindelse med de græssede overdrev holdes barjordsstriber fræsede, hvor der er mulighed for det. Her er der nemlig stort behov for det, hvorimod behovet på de dyrkede marker er mindre (de lette jorder giver mange steder med bar og løs jord).

Et vellykket skovbryn, 10 år gammelt, med 20 forskellige arter – og med et åbent spor ind til bevoksningen bagved.

Skovbrynet blev kraftigt udtyndet for 5 år siden – og trænger nu igen!

Ekspløsiv udvikling af hare- og råvildtbestandene er blevet en udfordring i forhold til nyplantninger som bides og fejjes hårdt.

Nye plantninger må nu hegnes som følge af vildtplejens positive effekt på bestandene.

Nyetableret vildtager med boghvede, kløver, foderraps og cikorie er med til at øge bestanden af dåvildt.

Smalle striber energipil er eminent for alt vildt, har Jacob Skovmand erfaret.

I forbindelse med de græssede overdrev fræses der barjordsstriber, hvor der er behov for det.

Der venter Jacob Skovmand mange timers arbejde med renholdelse af nyplantninger.

Desuden bliver der plads til nyplantninger som hegn eller remiser. En beplantning, som Jacob Skovmand har høje forventninger til, er en stribe med 8 rækker energipil. Hans erfaring er, at det er en af de absolut bedste typer vildtplantninger. Den holder sig lys og åben i bunden med en del bundvækst og desuden giver de bløde topkud ikke mulighed for udkigsposter til rovfuglene.

Endelig er der dele af landbrugsdriften i området, som indirekte øger vildtets chancer for overlevelse. En stor del af markerne dyrkes med grøntsager. Det giver gode og afvekslende leveforhold med mange forskellige afgrøder, som ofte lægges om. Mange af markerne med græs til slæt er små og kuperede. Derfor anvendes der mindre maskiner, og der køres ofte med lav fart. Resultatet er, at flere harekillinger, rålam og fasanuld overlever. Ikke i sig selv nok til at sikre store bestande, men det er en af de mange brikker, der medvirker positivt.

Bestandspleje

Efter terrænpleje kommer bestandspleje. Med en god bestandspleje sikres god ynglesucces og høj overlevelse.

Frahegning af dele af græsningsarealerne er en metode, Jacob anvender hvert år. Han har oplevet at finde reder og harekillinger trådt ned af kreaturerne. For at undgå det, opsættes lette hegn om skråninger og 'lodne pletter' på overdrevene, inden kreaturerne kommer ud. Det redder utallige kyllinger og killinger. Hegnene fjernes igen omkring juli måned, afhængigt af det enkelte areal samt af, hvornår kreaturerne sættes på. På den måde er det også først langt ud på efteråret, at arealerne er gnavet ned. Sådan bevares dækningsmulighederne længst muligt.

Vildtredning inden græs- og høslet er en vigtig opgave. Efter en oplevelse, hvor græsset blev slået uden vildtredning – inklusive 8 rålam! – får Jacob nu altid besked dagen inden maskinerne ruller ud. Så kan han nå at afsøge markerne med hunde og opsætte 'skræmsler'. Det minimerer antallet af døde dyr. Vildtredning på naboarealerne sørger Jacob også for, og det giver et godt samarbejde til gavn for alle.

Effektiv regulering af ræv, mår, krage og skade er central for hurtig bestandstilvækst hos fasaner, harer og råvildt. Og også afgørende for at fastholde store be-

Ved at frahegne et areal som f.eks. skråningen her indtil medio juli, sikrer man både harekillinger og fasanreder mod at blive trådt ned af kreaturerne.

stande. Reglerne er i dag så tilpas vide, at det lader sig gøre. 40 nedlagte ræve første år og 15 (på et noget større areal) i seneste sæson taler for sig selv. Det er blevet sværere at være ræv, og langt bedre at være enhver anden vildtart.

De udvidede muligheder for fældefangst af ræv (i kraft af en gennemført biotopplan) og mulighederne for at regulere krage og skade med våben om foråret, har stor betydning for resultaterne. Alt andet lige en meget tidskrævende indsats – men en indsats, der lønner sig direkte de følgende år.

Supplerende udsætning af fasaner blev brugt i starten til at hjælpe en stærk ynglebestand på benene. Her benyttes den gammeldags 'naturnære' metode med skruk-høns. Grunden til det er, at fasanhøner opfostret af en skruk-høne er langt bedre til selv at yngle, end tilfældet er med maskinudrugede.

Endelig må nævnes omkring 100 fodertønder fyldt med majs og hvede. Fodertønderne benyttes februar til november, og er også til stor glæde for fasanerne i yngletiden.

Det giver dem nemlig fast og let tilgang til næringsrig føde, og derved har de mere tid til at passe deres kyllinger. Fodringen har til formål at sikre sunde bestande, som året rundt er i god ernæringsstilstand. I perioden november-februar fodres mere koncentreret i nogle bestemte områder med det formål at samle fuglene samt en mere effektiv jagt (få gange med højt udbytte = mindst mulig forstyrrelse).

Utrolig effekt på vildtet og jagten!

Kombinationen af den rigtige terræn- og bestandspleje har været yderst virkningsfuld, hvilket også kan aflæses i afskydningstallene i boksen på næste side.

Afskudstal i perioden 2007-2012

(Perioden med en professionel skytte)

	2006-7	2010-11 (større areal)
• Ræv	40	15
• Hare	ganske få	100
• Fasan	ganske få	100 (kun kokke)

Råvildtbestanden var i 2007 på omkring 50 dyr, hvoraf der kun blev skudt ganske få bukke. Idag tæller bestanden omkring 300 dyr, og der foretages en selektiv afskydning, som bl.a. består af nogle flotte bukke.

100 harer leveret i sidste sæson. Vel at mærke fra tramp på kun omkring 200 ha. Efter en fremgangsmåde, hvor hver enkelt mark kun gås over én gang i sæsonen. Der ved undgås at tolde for hårdt af bestanden. Af fasanerne skydes kun haner. Omkring 100 vilde af slagsen blev det til i sidste sæson.

Ganske imponerende resultater af en vildtpleje som langt hen ad vejen vil kunne udføres af enhver. En betingelse for succes er dog et dybtgående kendskab til terræn og vildt, kombineret med viden om de nødvendige redskaber og metoder.

Det kendskab og den viden har Jacob Skovmand på Samsø. Og dermed også det overblik, der skal til for at blande den rigtige 'cocktail' på det aktuelle revir. Det komplicerede ligger i opskriften på det rigtige blandingsforhold. Begrænsningen i det tidsforbrug der skal lægges bag – cirka 8.000 arbejdstimer har Jacob og hans forgænger indtil nu lagt i vildtplejen, som artiklen her kun beskriver hovedtrækkene af.

Jacob Skovmand

Er uddannet Herregårdsskytte & Vildtforvalter. Han blev færdiguddannet fra Vildtforvaltningsskolen Kalø i 2005. Har tidligere arbejdet som skytte på Schackenborg fra 2006-2011, hvor han udviklede jagtvæsenet for H.K.H. Prins Joakim. Siden 2011 har han arbejdet som skytte på Samsø.

Jagtejendom sælges

Dejlig skovejendom på godt 31 ha beliggende mellem Aarup og Ejby på Vestfyn sælges.

Der er en god jagt på ejendommen, og der er i øjeblikket bl.a. en fast sund bestand af 15-20 stykker råvildt, heriblandt nogle stærke bukke. Der er overalt på ejendommen udlagt pürsch-spor og lysninger, som vedligeholdes ved slåning.

Ejendommen Lunghøj Skov sælges for 4.960.000 kroner kontant.

Se evt. mere på: www.kortlink.dk/8xsk

Henvendelse til:

Skovdyrkerforeningen Fyn

Att. Per Christensen

Lombjergervej 1 – 5750 Ringe

tlf.: 63 62 16 73 – pcc@skovdyrkerne.dk

Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

Historien om læhegnet går flere hundrede år tilbage i tiden. Tilskud på op til 60% er med til at understøtte den fortsatte beplantning, som bl.a. forskønner landskabet og forbedrer vilkårene for vildtet.

Historien om læhegnet

Behovet for at plante specielt læhegn strækker sig tilbage til det 15. og 16. århundrede, hvor mange jorder blev udskiftet af fællesskabet og omgivet af jordvolde med levende hegn.

I begyndelsen af 1800-tallet blev plantningsarbejdet mere og mere formaliseret (landboreformperioden) og i slutningen af 1800-tallet opstod de første lokalforeninger med plantning som hovedformål.

I 1902 dannede foreningerne paraplyorganisationen "De Samvirkende Plantningsforeninger". I begyndelsen blev planterne uddelt gratis, og den enkelte havde ansvar for plantning og vedligehold. Senere skete det typisk med halv prisreduktion. Uddelingen af planter toppede i 1944, da der blev uddelt knap 28 millioner planter.

I 1976, fremkaldt af muligheden for EF-tilskud, fik Danmark sin første læplantningslov og tilskudssystemet og læplantningens organisation blev revideret. Det betød, at der blev etableret en overbygning med regioner bestående af repræsentanter fra de lokale foreninger og Fællesudvalget for Læplantning, der skulle være paraplyorganisation for regionsudvalgene.

Med den nye læhegnslov i 1988 blev det nødvendigt at oprette et sekretariat som kunne varetage den praktiske administration af statstilskuddet. Navnkundige Helge Knudsen blev ansat som sekretariatschef.

I 1996 blev Fællesudvalget for Læplantning omdøbt til "Landsforeningen De Danske Plantningsforeninger". Det er senere ændret til Plantning & Landskab, Landsforeningen. I 2007 overtog Ministeriet for FødeVareErhverv administrationen af ordningen.

Siden 1880 er der plantet 1,3 milliarder hegnsplanter!

Skovdyrkerne gør deres indtog

Siden den spæde start i 1800-tallet har Hedeselskabet (HedeDanmark) haft en stor betydning og indflydelse på den kollektive og individuelle plantning.

Skovdyrkerforeningerne har traditionelt fokuseret på almindelig skovdrift og havde derfor ikke fokus rettet på læplantning.

Men efter et stort forarbejde fra Skovdyrkerforeningen Fyn, der igennem 00'erne etablerede det ene plantningslaug efter det andet, er plantning i det åbne land blevet en naturlig driftsgren i alle landets skovdyrkerforeninger.

I dette års ansøgningsrunde varetager Skovdyrkerforeningen 5 laug ud af i alt 12 laug der skal etableres i foråret 2013. Det er en forrygende udvikling indenfor denne spændende driftsgren.

Hvorfor plante?

Der er flere grunde til at plante levende hegn og remiser, men grundlæggende handler det om at forskønne og forbedre – forskønne landskabet og forbedre vilkårene for vildtet.

- En beplantning kan – med rette planlægning, placering og korrekt valg af plantearter – være med til at forskønne naturen og ejendommen.
- Vildtbeplantninger ude på de åbne marker giver gode betingelser for dyre- og plantelivet og skaber perspektiv i landskabet.
- De levende hegn danner ledelinier og spredningskorridorer af uvurderlig betydning for vildtet.
- Beplantninger ved driftsbygninger forskønner ejendommen og slører konturerne af de efterhånden større og større bygninger.

Tilskud på op til 60%

Under den kollektive og individuelle ordning "Landskabs- og Biotopforbedrende Beplantninger" kan der opnås op til 60% i tilskud til plantning af levende hegn og remiser.

Tilskuddet dækker alle udgifter til jordarbejde, planter, plantning og vedligeholdelse i 3 år.

De kollektive plantelaug prioriteres i løbet af efteråret 2012, så kontakt din lokale forening for at høre nærmere om muligheden for at deltage i et kollektivt plantelaug i dit område.

Hvis ejendommen ligger udenfor de prioriterede områder er der mulighed for at lave et individuelt projekt. Da der traditionelt søges ud over bevillingens ramme, er der ca. 50% chance for at projektet godkendes og der opnås tilskud.

Kontakt din lokale forening hvis du går med tanker om at plante levende hegn og remiser. Så kan du i samarbejde med din lokale skovfoged udarbejde en plan for tilplantning på ejendommen.

Ansøgningsfristen for individuelle projekter er 1. maj 2013. Mange medlemmer har allerede benyttet sig af tilbuddet og alle er enige om, at det giver nogle fantastiske oplevelser med vildtet og en forøgelse af ejendommens herlighedsværdi og levested for vilde dyr og planter.

Tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

- Du kan opnå op til **60%** i tilskud til plantning af levende hegn og remiser
- De kollektive plantelaug prioriteres ligenu (**efterår 2012**)
- Ansøgningsfristen for individuelle projekter er **den 1. maj 2013**
- Mere info – kontakt din lokale skovdyrkerforening

Skovdyrkerne på Agromek

Fra den 27. til den 30. november 2012 er der Agromek i Messecenter Herning. Skovdyrkerne er med på udstillingen, hvor vi bl.a. vil fortælle om de mange muligheder i flis.

Mød Skovdyrkerne på Agromek – vi står i **hal J – stand 7214**, og i år er der særligt sat fokus på flisen, herunder:

- Energiplantning med poppel
- Flistyndinger i både løv og nål
- Oprydning i skovens glemte hjørner (med overskud)
- Flisning af gamle udtjente læhegn – og etablering af nye, mere natur- og vildtvenlige hegn.

Og endelig vil der være mulighed for selv at få brugt lidt energi på standen...

Vi ses i hal J – stand 7214.

Skovdyrkerne – energi til mere

Selvsåning eller renafdrift?

I svensk skovbrug har udspillet sig en interessant strid gennem de seneste to år. En skovejer, der ønskede at satse på selvsåning fik for to år siden påbud fra den svenske skovstyrelse om i stedet at lave renafdrift. Da han nægtede det, blev han politianmeldt. Styrelsen havde (i øvrigt uden at orientere ejeren) gennemgået skoven og mente at kunne konstatere, at hans skovdrift ikke levede op til den svenske skovlov.

Den svenske skovejer Harald Holmberg er en af fortalere for den svenske "naturkultur-metode", idet han trodsede den svenske skovstyrelses påbud om renafdrift og satsede på selvsåning. Det førte til politianmeldelse og senere en retssag – som han vandt.

Af Per Hilbert, inkl. foto (phi@skovdyrkerne.dk)

Efter en del offentlig debat trak den svenske skovstyrelse sit påbud og sin anmeldelse tilbage. Skovejeren rejste så i stedet sag mod Styrelsen for at få rettens dom for, at han havde ret. Det fik han for nylig. Herunder en kort beretning om den besynderlige sag.

Sverige har en ret rigid skovlovgivning. Den er meget mere præcis end den danske. Herhjemme er stort set enhver skovdrift accepteret, og statens skovtilsyn er stort set ikke eksisterende i praksis. Det er der naturligvis både fordele og ulemper ved, men nok flest fordele.

Den detaljerede svenske skovlovgivning

I Danmark er reglerne for fredskov simpelthen, at areaerne skal holdes bevoksede med skovtræer (80%), at afdrift ikke må finde sted, før træerne er hugstmodne, og at der skal genplantes efter afdrift.

I Sverige er skovloven meget mere detaljeret. Her er først og fremmest angivet, hvilken træproduktion som samfundet kræver på areaerne. Loven bygger på renafdrift som den normale kulturmetode. Afdrifter skal anmeldes til Skovtilsynet 6 uger før afdrift. Der er beskrevet en laveste afdriftsalder afhængig af træart og bonitet. Den nye kultur skal godkendes. Der angives mindste plantetal. Der er specifikke regler om træartsvalget, bl.a. andelen af fremmede træarter (f.eks. må contortafyr ikke bruges sydligere end 60. breddegrad). Grøftning kræver tilladelse, m.m.

Naturkultur-metoden

I Sverige er der dog i de senere år fremkommet en bevægelse, der forsøger at undgå de store renafdrifter, som har præget svensk skovbrug i mange år. Man ønsker i stedet at satse på naturlig foryngelse, hvor det er muligt. Førnævnte skovejer, Harald Holmberg i Norrland, er en af denne bevægelses fortalere. Man kalder metoden 'Naturkultur-metoden'. Vi ville herhjemme kalde den naturnær skovdrift.

Harald Holmbergs forbrydelse bestod i, at han huggede relativt stærkt fra toppen i sine gamle bevoksninger for at fremme en selvfor yngelse. Hvor den ikke kom, har han plantet. Men den svenske skovstyrelse mente, at han ved sin hugst havde hugget vedmassen længere ned end tilladt. Han skulle i stedet have hugget det hele – og så plantet på normal vis. Han har nu fået rettens ord for, at hans fremgangsmåde kan accepteres.

God økonomi i kontinuitetsskovbruget

Hans erfaring er, at renafdrifter i det nordsvenske miljø giver ringere økonomi på lang sigt, vanskeligere kulturer, og ødelæggelse af en del biologiske værdier. Når Naturkultur-metoden også giver bedre økonomi efter Holmbergs erfaringer, skyldes det, at man kun skover de træer, der har nået en attraktiv dimension, og at man

samtidig sparer meget på kultursiden. De mindre træer, som man efterlader ved den kraftige gennemhugning, overtager areaerne, og kan hugges senere i stor dimension. Man får på denne måde en stor tømmerandel, og kun små mængder af det dårligere betalte cellulosetræ. Hermed får man, hvad man kan kalde et 'kontinuitetsskovbrug'.

Når bjørne går til angreb...

Harald Holmberg er det, man i Sverige kalder en skovbonde. Han har overtaget ejendommen fra sine forældre for ca. 30 år siden. Den er på 1.330 hektar, hvoraf 800 hektar er skov, mens resten er mose eller fjeld. Den årlige tilvækst i skoven er kun omkring 2 m³ pr. hektar.

Men hensyn til skovbrug er Harald Holmberg selvlært. Inden han overtog ejendommen, blev han uddannet som lærer. Ud over, at han lever af sit skovbrug, har han en stor viden om naturen i de nordsvenske skove, hvor laverne på træernes grene dels signalerer en ren natur, dels en langsom vækst.

Under et besøg på ejendommen i sommers sås rener, som græsser i skoven, primært på laver og blåbærbuske. Der sås heldigvis ikke bjørn, men det kan være klogt at være bevæbnet under skovarbejde. For nogle år siden stod der pludselig en bjørn 20 meter fra Harald Holmberg. Et første skud fik den til at gå frem til angreb, men den lagde sig ved det andet skud på ganske nært hold. Som nordsvensk skovejer er man vant til at stå fast på jorden og ikke ryste på hånden.

Forsøg på at ændre svensk skovlov fortsætter

Harald Holmberg har som nævnt også haft overskud til at have en generel holdning til svensk skovpolitik – og tage konsekvensen af den. Han er gået imod myndigheder og skovindustri (der vil have træet her og nu), og han har samlet en del professionelle svenske skovfolk og forskere omkring sig i en bestræbelse på at få ændret den svenske skovlov. Der er dog stadig tale om et lille mindretal i den svenske skovdebat – men de, der ønsker en større metodefrihed i driften, har nok fat i en lang ende.

Samarbejde mellem Skovdyrkerne og Jægerforbundet

Skovdyrkerne har indledt et samarbejde med Danmarks Jægerforbund (DJ). Et samarbejde om vildtpleje, hvor Skovdyrkerne bidrager med spidskompetencer inden for rådgivning, og jægerforbundet har behov for at kunne henvise specifikke rådgivningsopgaver til en professionel samarbejdspartner.

Terrængennemgang på vildtforvaltningsområde i Nr. Nissum som fik Danmarks Jægerforbunds naturpris i 2010.

Af Anders Jensen, inkl. fotos (aje@skovdyrkerne.dk)

Med et korps på 15 frivillige vildtplejerådgivere har jægerforbundet sat fokus på et stadigt større behov for rådgivning om, hvordan man effektivt udfører vildt-

plejen. Der er sagt og skrevet meget om hvad man kan gøre – men derfra er der stadig et langt skridt til, hvordan det i praksis lader sig gøre.

DJ og Skovdyrkerne – fra generel til specifik vildtplejerådgivning

De frivillige rådgivere er fordelt rundt om i landet, og på DJ's hjemmeside finder du kontaktinfo på, hvem der findes i netop dit område. Rådgivningen som de tilbyder, er af generel karakter på tiltagsniveau. At den er generel betyder i grove træk, at den ikke sker på ejendomsniveau med præcise anbefalinger om, hvor du bedst griber ind. I særdeleshed drejer den sig ikke om, hvad der er muligt inden for lovens rammer på arealniveau.

Her kommer Skovdyrkerne ind i billedet, som landets største medlemsejede rådgivningsvirksomhed med speciale inden for skov-, natur-, og vildtpleje. Vi arbejder under rådgiveransvar, hvilket sikrer dig juridisk og fagligt, inden du sætter spaden eller ploven i jorden.

Kompliceret lovgivning kræver sagkyndige

Vildtpleje i skov eller på landbrugsjord er underlagt mange restriktioner. *Krydsoverensstemmelse*, *Natura2000* og *randzoner* er kun tre af tidens mest disku-

Vildtstribe i overgangen mellem vedvarende græs og dyrket mark. Samarbejdet mellem DJ og Skovdyrkerne gør at hele spektret indenfor vildtplejerådgivning er dækket – fra de generelle til de mere specifikke rådgivningsopgaver.

terede begreber, som det er nødvendigt at have med i overvejelserne inden arbejdet kan begynde. For ikke at bevæge sig ind i lovgivningen, begrænses DJ's frivillige rådgivning typisk til fællesarrangementer om, hvad der i et lokalt forvaltningsområde vil kunne lade sig gøre. Så snart det kommer ned på arealniveau henviser DJ's rådgivere til Skovdyrkerne, som på almindelige forretningsvilkår tilbyder yderligere vejledning.

Samarbejdet skaber kvalificeret rådgivning

Niels Søndergaard fra Danmarks Jægerforbund Kalø forventer sig meget af samarbejdet. DJ's mål med indsatsen er at udbrede kendskabet til vildtplejen i det åbne land. Da det nu er et fokusområde for regeringen, har Niels Søndergaard et håb om at der skabes bedre rammer for plejen. Her skal de frivillige rådgivere fungere som facilitatorer for en koordineret indsats mellem lodsejere i afgrænsede forvaltningsområder (et forvaltningsområde er på min. 1.000 ha). Koblingen til rådgivning fra Skovdyrkerne er i hans øjne et middel til at sikre lodsejerne kvalificeret vejledning 'hele vejen' – både i skov og land!

Mere info kan findes på disse hjemmesider

Danmarks Jægerforbund: www.jaegerne.dk

Herinde kan du søge på 'vildtplejerådgiverne' og se en liste over jægerforbundets korps af frivillige rådgivere.

Skovdyrkerne om natur og vildt: www.naturogvildt.dk

Tilmeld dig Skovdyrkernes nyhedsbrev på
www.skovdyrkerne.dk